

ДИПЛОМАТИЧНІ ШЛЮБИ ЧАСІВ ЯРОСЛАВА МУДРОГО

Бут О.О.,

*здобувач вищої освіти спеціальності 181 «Харчові технології»
Миколаївського національного аграрного університету
м. Миколаїв, Україна*

На Русі у князів була одвічна проблема, вічно вирішувати питання спадковості. За ради престолу брат вбивав брата, тому Ярослав Мудрий почав застосовувати шлюбну дипломатію, поєднуючи своїх дітей шлюбами з європейськими правителями. Цим самим заручився їхньою підтримкою. За таку політику Ярослав отримав прізвисько тесть Європи[1].

У Ярослава було дев'ятеро дітей, три доньки і шість синів. Про шлюби його доньок давньо-руські джерела нічого не згадують, проте кожен із трьох шлюбів мав політичну сторону. Ярославівни були не лише прекрасними жінками, але і дуже освіченими. Завдяки бездоганному вихованню і освіті вони відіграли значну роль в політичній історії Європи. Всі три доньки Ярослава були королевами.

Сама відома молодша донька Анна Ярославівна, дружина французького короля Генріха ІІ[2]. Вона фактично правила Францією, була письменною, що для того часу це було рідкістю навіть серед чоловіків. Сам Генріх І був неписьменний, під документами ставив підпис хрестиком. Саме Анна Ярославівна привезла в Париж Біблію, на якій потім присягали всі французькі королі.

Старша донька Єлизавета взяла шлюб з Харальдом III Суворим (норвезький конунг з 1046 по 1066 рік). Він був закоханий в неї і навіть писав вірші. Єлизавета овдовіла в 40 років і за однією із версій вийшла заміж за датського короля Свена Естрідсена [3].

Анастасія Ярославна, середня донька – Агмунда вступила в шлюб з угорським королем Андрашем. Цей шлюб був укладений по любові. На той час коли був укладений шлюб, Андраш ще не був королем, але Анастасія, як і її батько вірила в те що він стане ним.

Так і склалося, у 1046 році, після придушення повстання язичників Андраш зі своєю дружиною прибув до Угорщини. У 1047 році їх разом коронують у

Секешфехерварі. Цей союз також був спрямований на зменшення активності Германської імперії, яка в той час все більше набувала своєї могутності [4].

Володимир Ярославич – був одружений з Одою, дочкою графа Леопольда зі Штаде біля Бремену. Він був найвпливовішим діячем тогочасної німецької імперії. Цю династичну комбінацію Ярослав Мудрий задумав з ціллю нейтралізувати агресію німецької імперії і фактично врятувати кордони Польщі. Але не тільки дітей одружував Ярослав. З тією ж ціллю, у 1042 році рятуючи Польщу від розпаду, видав заміж свою сестру Марію-Добронегу за Казимира Відновника. З цього часу між Рюриковичами і П'ятами існували найтісніші зв'язки [5].

Ізяслав Ярославович – був одружений з Гертрудою, дочкою польського князя Мешка II, цей шлюб посприяв зміцненню влади старшого брата Гертруди Казимира I. Сам Казимир був одружений з сестрою Ярослава.

Святослав Ярославич – був одружений з Одою, внучкою цісаря Генріха II.

Всеволод Ярославич, улюблений син Ярослава, був одружений з Марією, дочкою імператора Костянтина Мономаха, від шлюбу народився Володимир Мономах. Дружина Марія походила з візантійської імператорської Македонської династії. Руський похід у 1043 році в Візантію закінчився поразкою, але Константинополь йде на поступки Києву і відновлюючи відносини закріплює їх цим шлюбом.

Ігор Ярославич – чоловік німецької принцеси Кунігунди, графині Орламіндської.

В'ячеслав Ярославич – був одружений з Одою Штаденською [6].

Таким чином, ці шлюби говорять про могутність Київської Русі того часу, а саме XI століття. Тогочасні правителі Європи прагнули поріднитись з Київською державою, яка стала на рівні розвитку культури, внутрішньої та зовнішньої політики з Візантією та Німеччиною, що були найрозвинутішими країнами того часу.

Список використаних джерел:

1. «Тесть Європи» і будівничий Києва: сподок і згадки від Ярослава Мудрого. URL: <https://www.5.ua/ukrayina/test-yevropy-i-budivnychi-kyieva-spadok-i-zahadky-vid-yaroslava-mudroho-203851.html> (дата звернення: 02.12.19).

2. Великая королева Франции – Анна Ярославна или Агнес Рыжая. URL: <https://diana-travel.com/velikaya-koroleva-francii-anna-yaroslavovna-ili-agnes-ryzhaya>

3. Елизавета Ярославна – киевская княжна Олисава, королева Норвежская и (возможно) Датская. URL: <https://scandinews.fi/society/story/2685-elizaveta-yaroslavna-kiievskaya-knyazhna-olisava-koroleva-norvezhskaya-i-vozmozhno-datskaya>.

4. Княжна Анастасія Ярославна. URL: <https://www.kolyba.org.ua/unikalne-zakarpatja/vidomi-zhinki/2392-anastasia>

5. Княжа п'ятірка: як сестра, доньки та онука Ярослава Мудрого зайняли престоли Європи. URL: <https://ukrainky.com/article/pyat-kyuivskyh-koroliven>

6. Леонтій Войтович. Князівські династії Східної Європи (кінець IX — початок XVI ст.): склад, суспільна і політична роль. Історико-генеалогічне дослідження. Львів: Інститут українознавства ім. І.Крип'якевича, 2000. 649 с. URL: <http://litopys.org.ua/dynasty/dyn.htm>

*Науковий керівник – асистент Побережець Г.С.,
Миколаївський національний аграрний університет*